α' "Εθνική" (Λευκωσία)
10. 11. 1974

ΠΩΣ ΕΠΡΟΔΟΘΗ Η ΚΥΠΡΟΣ

Δημοσιεύομεν [illegible] ρὸν τὴν καταγγελ[illegible] κηγόρου κ. Γεωργίου [illegible] φαντάκη ὅστις ἀνέλαβ[illegible] ὑπεράσπισιν τοῦ ἐ.ὰ. στρατήγου Δημητρίου [illegible] γίδη καὶ [illegible] τικῶν [illegible] δ. ἐφ[illegible] «κυαγγελία» ὑπεθλης[illegible] ἐγγραφῶν του κ. Ἀλφα[illegible] κὴ πρὸς τὸν πρόεδρον [illegible] τῆς Εἰσαγγελίας πλημμ[illegible] δικῶν Ἀθηνῶν.

Τὸ πλῆρες κείμενον [illegible] ἐγγράφου τὸ ἀναφερ[illegible] νον εἰς τὸ Κυπριακὸν [illegible] ἔθνος:

«Κατ' ἐντολὴν πελατῶν [illegible] ἀνωτέρω ἀνωτάτων ἀξι[illegible] τικῶν [illegible] φασ[illegible] καὶ συνέπεια τῆς ἀσυναμίας μου τῶν ὅπως προέβην εἰς δημοσίας δηλώσεις, ἀναγγέλλω ὁμῦν τὰ κάτωθι:

Θεωρῶ πλέον ἱερὰν μου ὑποχρέωσιν νὰ ἀποκαλύψω τὰ ὅσα δύνανται αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ λεχθοῦν καὶ εἰδικώτερον:

Μετὰ τὴν ἐνέργειαν κατὰ τοῦ Μακαρίου ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἑνόπλων Δυνάμεων, στρατηγὸς Γρηγόριος Μπονάνος προειδοποιήθη καὶ ἐνημερώθη ἀρκούντως ὁτὶ τὴν ἐπικειμένην τουρκικὴν εἰσβολήν, καὶ ὅτι:

1. Δι' ἐπεξειλημμένου [illegible] στρατιωτικοῦ ἀκολούθου τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τοῦ Λονδίνου ἀπὸ 15 ἕως 19 Ἰουλίου, ταγματάρχου κ. Ἀθανασίου Περδικη

2. Ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος Ταξιαρχου κ. Σωτηριάδου ὑπηρετοῦντος εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον τοῦ ΝΑ ΤΟ Νοτίου Εὐρώπης περὶ τῆς πραγματοποιήσεως Τουρκικῆς ἀποβολῆς εἰς Κύπρον ἐντὸς 48 ὡρῶν, μὲ τὴν ἐνοχὴν ὅπως ἐνημερώσῃ τὸν Ἕλληνα Ἀρχηγὸν τῶν Ἑνόπλων Δυνάμεων. Ὁ Ταξιαρχος κ. Σωτηριάδης ἔσπευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐνημέρωσε τὴν 20)7)74.

3. Ὑπὸ τοῦ ΓΕΕΦ Κύπρου, ὁ περ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους εἶχεν ἐνημερωθῆ λεπτομερειακῶς ἀπὸ Βρεταννὸν ἀνώτατον ἀξιωματικὸν περὶ τοῦ Τουρκικοῦ σχεδίου εἰσβολῆς, ὅπερ καὶ ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τῶν εἰσβολέων τελικῶς.

4. Ἀπὸ τὴν Ναυτικὴν Ἀποικησιν Κύπρου ἀπὸ τῆς 10ης νυκτερινῆς τῆς 19)7)74, καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς Ἀντιπλοιάρχου κ. Γ. Παπαγιάννη, περὶ κατευθύνσεως Τουρκικῆς ἀρμάδος πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Κυπρου. Ἀπὸ τὸ ΓΕΕΦ τὰς πρωΐας ὥρας τῆς 20)7)74 μὲ τὴν πολεμικὴν κραυγὴν «εὑρίσκονται εἰς ἀπόστασιν 20 μιλίων, δέκα, πέντε ἔφθασαν».

5. Παρὰ ταῦτα τὸ Ἀρχηγεῖον Ἑνόπλων Δυνάμεων ἠγνόησε τὴν προειδοποίησιν, καὶ δὲν ἐνίσχυσε τὴν Κυπριακὴν Ἐθνοφρουράν κατὰ τὸ πενθήμερον 15—20 Ἰουλίου καὶ ἔφερε τὴν ὀπλιτικὴν κατασταση τῶν Ἑλληνοκυπρίων εἰς τὸ ἥμισυ τῆς πραγματικῆς.

6. Οἱ Ἀρχηγοὶ Ἑνόπλων Δυνάμεων καὶ Ἀρχηγεῖου Στρατοῦ [illegible] καὶ ἀδιαφόρως [illegible] ὅτι ἐρρίπτοντο Τουρκικοὶ [illegible] τιστοί, ἐνῶ προσγειοῦτο Τουρκικὴ ἀεροπορία [illegible] δισει ἀγρίως τὸ στρατόπεδο τῆς ΕΛΔΥΚ, δὲν διέταξαν τὰς Ἑλληνοκυπριακὰς δυνάμεις νὰ ἀρχίσουν τὸ πῦρ. Δὲν διέταξαν πῦρ μέχρι τῆς 8.50 πρωϊνῆς τῆς 20)7)74.

Τὴν 8.50 ὡς ἄνω πρωϊνὴν ὁ μόλις ἀφιχθεὶς εἰς τὴν αἴθουσαν Ἐπιχειρήσεων Ἀρχηγείου Ἑνόπλων Δυνάμεων Ἀντιστράτηγος Γρηγόριος Λοΐζος [illegible] πληροφορεῖται εἰς τὴν Δ[illegible] κὴν τοῦ ΓΕΕΦ Ταξιάρχου κ. Γεωργίτσην: «Κτυπᾶτε δι' ὅλων τῶν μέσων». Ἔτσι κατώρθωσαν νὰ προγεφυρωθοῦν ἐνιαι μονάδες τῶν ρηθέντων Τούρκων ἀλεξιπτωτιστῶν.

7. Ἐπίσης ἴδια πρωτοβουλία τῶν Ἑλληνοκυπριακῶν μονάδων Κυρηνείας ἐπλήγη τὸ πρῶτον κύμα τῆς Τουρκικῆς ἀποβάσεως μὲ ἀποτέλεσμα οἱ Τοῦρκοι νὰ ἔχουν 2—3 χιλιάδας νεκροὺς καὶ τραυματίας.

Ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ [illegible] διέκοψαν μερικὴν ἐπιστράτευσιν τὴν 20.7.74 ἥτις ἤρξατο ἐφαρμοζομένη ἀπὸ τῆς 9ης πρωϊνῆς ὥρας. Αὐτὴν ἠκολούθησαν αἱ περιστάσεις καὶ τὰ στρατιωτικὰ δεδομένα. Ὁ Στρατηγὸς Μπονάνος μετὰ ἐπιτόπιον αὐτοψίαν τὴν 11ην πρωϊνὴν τῆς ἰδίας ἡμέρας 20.7.74, ἀπεφάσισεν τὴν πλήρη ἐπιστράτευσιν ΔΙ' ΑΛΛΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ.

9. Τὴν 21.7.74 ἡμέραν Κυριακήν, συνῆλθεν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Γκιζίκη τὸ Συμβούλιον Ἐθνικῆς Ἀσφαλείας τῆς χώρας. Συμμετέσχον οἱ κ.κ. Γκιζίκης, Ἀνδρουτσόπουλος Μπονάνος, Γαλατσάνος, Ἀναπάκης, Παπανικολάου καὶ ὁ τότε Ταξίαρχος κ. Δημήτριος Ἰωαννίδης.

Ἐνημερώθησαν:

α. Ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ Ναυτικοῦ Ἀντιναυάρχου κ. Α[illegible] εἰπόντος: «Εὑρίσκομαι πρὸ τῶν πυλῶν τῆς Κυρηνείας μὲ δύο ὑποβρύχια τζέπης Γερμανικὰ ἐξωπλισμένα διὰ 14 τορπίλλων [illegible] ραύλων ἑκάστου. Ἔχω τὰ ἑπτὰ Τουρκικὰ πλοῖα τῆς ἀποβάσεως εἰς τὰ περισκόπια καὶ τὰ σκοπευτρα. Λογικῶς καὶ μαθηματικῶς δὲν δύναται νὰ ἐκφύγῃ οὐδὲν Τουρκικὸν πλοῖον. (Κυβερνῆται τῶν ὑποβρυχίων ἦσαν γνῶστοι Πλωτάρχαι τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ). Ἔχω λάβει πρόνοιαν καὶ διὰ τὸν ὑπόλοιπον Τουρκικὸν στόλον».

6. Ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀεροπορίας κ. Παπανικολάου, εἰπόντος: «Τὰ «Φάντομ» εὑρίσκονται εἰς τὴν Κρήτην καὶ φέρουν βόμβας — πυραύλους ἐκ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ γλυτώσουν τὰ Τουρκικὰ πλοῖα».

ΔΥΟ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ:

Οἱ Τοῦρκοι, ἂν εἶχον τὰ μέσα ἀναχαίτισεως τῶν ὑποβρυχίων ὅπως τὰ Ἑλληνικὰ «Φάντομ», ΔΙΟΤΙ:

Α. Τὰ ἐν λόγῳ συνέδρια [illegible] εἰς ἑ[illegible] μὲ 21—[illegible] μιλίων ἀπὸ τῆς [illegible] μιστικοῦ δὲν ἠδύναντο [illegible] τῶν τουρκικῶν [illegible] κατὰ [illegible] ἠκολουθήθησαν στενῶς [illegible] ἐντὸς 18 μιλίων δὲν λέγονται [illegible] γουν.

Β. Οἱ Τοῦρκοι [illegible] ἐστερεύοντο «φάντομς» καὶ οὐδὲν ἕτερον μέσον ἀναχαίτισεως τῶν Ἑλληνικῶν «φαντομ» διέθετον.

Γ. Ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ κ. Γαλατσάνου, εἰπόντος: «Εἰς τὸν Ἔβρον εἶμεθα ἕτοιμοι διὰ [illegible] προβολικοῦ. Ἡ [illegible] εἶναι πλήρως καὶ ἀρτίως [illegible] εἰσηφαλισμένη. Οἱ Τοῦρκοι δὲν δύνανται νὰ περάσουν».

10. Ἀποφασις καὶ διαταγὴ τῆς ἡγεσίας τοῦ Ἔθνους:

«Κύριε Ἀραπάκη: Τὴν πρωϊαν τῆς Τρίτης 22)7)74, ὁ θέλει ἀρχίσει ἡ κυρία ἀπόβασις τῶν Τούρκων, ἐνθέσατε τὰ [illegible] τοῦ Λιμ[illegible] Κηρυνείας [illegible] μενα εἰς συγκέντρωσιν Τουρκικὰ ἀποβατικὰ καὶ λοιπὰ σκάφη ἐχθροῦ.

»Κύριε Παπανικολάου: Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἀποστείλατε ἐξ «φαντομς» ἀπὸ Κρήτην εἰς Κυρήνειαν (δ[illegible] τοιαῦτα [illegible] σκάφη.

»Κύριε Γαλατσάνε: Ἀρχίσατε βολὰς πυροβολικοῦ εἰς Ἔβρον δι' ἀντιπερισπασμόν. ΟΧΙ ΑΛΛΗ ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ κατὰ Τουρκικοῦ σκάφους.

»Κύριε Μπονάνε: Ἐποπτεύσατε ἐκτέλεσιν διαταγῶν».

11. Μετὰ ταῦτα ἐλύθη ἡ συνεδρίασις τοῦ Ἔθνους ΧΩΡΙΣ ΟΥΔΕΜΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ ΝΑ ΑΛΛΑΞΗ.

12. Τὴν πρωΐαν τῆς Δευτέρας 22)7)74:

α. Ὁ κ. Ἀραπάκης διέταξε προσωπικῶς τὰ δύο ὑποβρύχια νὰ ἐπιστρέψουν ἐκ Κύπρου, καταλείποντα τὸν ἐχθρὸν ἐλεύθερον καὶ ἀνενόχλητον νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν στρατιωτικῶς ἀστεία ἀπόβασίν του.

β. Ὁ κ. Παπανικολάου ἐστάματησε τὰ ἕξη «Φάντομς» εἰς τὴν Κρήτην, μὲ ἀποτέλεσμα αἱ Ἑλληνοκυπριακαὶ δυνάμεις νὰ σφυροκοποῦνται ἀνελέητα ὑπὸ τῆς ἀπαιδεύτου Τουρκικῆς ἀεροπορίας, λέγων, ἀπευθυνόμενος πρὸς κατωτέρους ἀξιωματικούς: «Πῶς νὰ στείλω «φάντομς», οἱ Βούλγαροι εἶναι ἕτοιμοι νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν. Ἔχουν συγκεντρωθῆ εἰς τὰ σύνορα, θὰ πάθουμε συμφορά». Ἐνῶ τοῦτο ἦτο ἀπολύτως ἀναχριβές.

γ. Ὁ κ. Γαλατσάνος δὲν ἐπέτρεψε τὰς βολὰς πυροβολικοῦ.

δ. Ὁ κ. Μπονάνος ἐσυντόνισε τὰς ἐνεργείας τῶν τριῶν Ἀρχηγῶν τῶν Ἐπιτελείων του διὰ νὰ προληφθῆ Η ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΔΙ' ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΘΥΣΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΕΙΣΒΟΛΗΣ.

13. ΜΕΡΙΚΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ:

(1) Ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς οὐδέποτε ἦτο καλύτερον ὡπλισμένος μέχρι τῆς 20)7)74. Πολεμοφόβια καὶ ὑλικὰ ὑπῆρχαν ἄφθονα ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΕΚΚΙΝΟΥΣΑΣ ΑΠΟ ΕΞΩΤΙΚΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΧΩΡΑΝ ΠΗΓΑΣ ΑΝΤΙΘΕΤΟΥΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.

(2) Οἱ Τοῦρκοι εἶχον ἀεροναυμαχήσει μεταξύ των καὶ εἶχον:

α. Καταβυθίσει ἓν ἀντιτορπιλλικόν.

β. Ἀχρηστεύσει ἕτερα δύο.

γ. Τὰ πυισσόντα ἀντιτορπιλλικὰ εἶχον καταστρέψει δύο ἐκ τῶν ἀποβατικῶν.

δ. Τὸ Ἑλληνικὸν πυροβολικὸν δὲν ἔπαυσεν ἐπ' ὀλίγον εἶναι ἀχρηστεύσει ἕτερα δύο Τουρκικὰ ἀντιτορπιλλικὰ εἰς τὴν Κυρήνειαν.

14. Ὁ Ἀμερικανὸς Ὑφυπουργὸς κ. Σίσκο [illegible] ὁποῖος ἠρνοῦντο νὰ δεχθοῦν πλέον ἀπὸ τῆς 20)7)74 καὶ ἐντεῦθεν οἱ κ.κ. Γκιζίκης καὶ Ἀνδρουτσόπουλος ὡς ἐκπρόσωποι τῶν Τουρκοκυπρίων

6. Ἐπιτελείας ἀρχηγείου Στρατοῦ [illegible] τῆς θέσεως ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ ἄρθρον 81 τοῦ Σ.Π.Μ.

γ. Παραβάσεως στρατιωτικῆς ἐντολῆς, ἄρθρον 82 τοῦ Σ.Π.Κ.

δ. Στάσεως — ἄρθρον 63 τοῦ Σ.Π.Κ.

18. ΤΟΝΙΖΩ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΟΤΙ ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΙΣΙΝ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΑΚΡΙΒΗ. Τὴν ἀλήθειαν καὶ φωτεινότητα τούτων, πέραν τῶν λογικῶν [illegible] ων, καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀχθ[illegible] ντα τὰ παραλόγων συνοφη[illegible] κατονταετίδων μισ[illegible] ἀξιωματικῶν [illegible] συνειδ[illegible] φωνίαν [illegible] σῃ καὶ δ[illegible] ντιμος στρατιώτης. Προέδρος τῆς Δημοκρατίας Στρατηγὸς Φαίδων Γκιζίκης.

Ἐν συμπεράσματι, ἐλπίζων ὀχὶ ἐπ' ὀλίγον, καὶ εἰς νέον κυβερνητικὴν ἐνέργειαν διὰ τὴν ἐπιείκειαν τῶν ἀνωτέρω διὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαίου καὶ τὴν ἐ[illegible] τῶν Ἑνόπλων Δυνάμεων τῆς Πατρίδος, Ἐπειδὴ λαβὼν γνῶσιν τῶν ἀνωτέρω, ἐξ ὧν προκύπτει ἡ διαπραξις τῶν περ[illegible] κακουργημάτων, ὅπως [illegible] καὶ δὴ κατ' ἄρθρον 40 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας, νὰ ἀνακοινώσω ταῦτα πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν. Ἐπειδὴ τὰ ἀνωτέρω δὲν πρὸς τούτοις νὰ τεθῶσι πρὸ πάντως ὅτι ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου Προϊσταμένου τῆς Εἰσαγγελίας Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν Ἀντεισαγγελέως Ἐφετῶν κ. Θαφου, τὸ ἄρθρον κατὰ Νόμον πρὸς δίωξιν πάσης ἀξιοποίνου πράξεως, τοῦτο δὲ ἔστω καὶ ἂν τὰ προκύπτοντα ἀδικήματα διώκωνται ἐκ μόνης τῶν Στρατιωτικῶν Δικαστηρίων Ἀρχῶν, αἵτινες δέον νὰ λάβωσι γνῶσιν, προβήλως παρ' αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα γνωστοποιῶ τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ ἐν γένει δικαιώματος μου ὡς Ἕλληνος πολίτου. Ὁ ἀρμόδιος Δικαστικὸς Ἐπιμελητὴς ἐπιδιδέτω νομίμως τὴν παροῦσαν πρὸς τὸν ἀξιότιμον κον Προϊστάμενον τῆς Εἰσαγγελίας Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν πρὸς γνῶσιν του καὶ διὰ τὴν διενέργειαν τῶν νομίμων.

Ἐν Ἀθήναις
τῇ 8η Νοεμβρίου 1974.
Ὁ ἀναγγέλλων
Γεώργιος Ἀλφαντάκης
Δικηγόρος.

Βιβλιοθήκη Κύπρου-Αρχείο Κύπριοι Ψηφιοποιώ